

Iskaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K

1/2 . . . 10 K

Posamične številke stanejo 10 vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipol po Goriskem in Gradiškanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnice, parnikov in poštne zvez“.

Na naročila brez doposlano naročnine se ne oziramo.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 63. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Uredništvo
: nahaja v Gosposki ulici št. 7
Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravištvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7
v I. nadstr. na levo v tiskarni.
Naročnino in oglase je plačati
loco Gorica.

Oglas in poslanice se računijo
po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat
16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12
vin. vsaka vrsta. Večkrat po po-
godbi. Večje črke po prostoru.
Reklame in spisi v uredniškem
delu 30 vin. vrsta. — Za obliko
in vsebino oglasov odklanjamo
vsako odgovornost.

Koalicija goriskih meščanov zoper kamoro.

Kriza v Gorici se bolj in bolj poostruje in bliža katastrofi. Dasi je v naše mesto izza nove železnice, pomnožitve vojaštva in šolskih otrok došlo mnogo novih ljudi, je vendar neutajljiv gospodarski propad goriskega mesta v zadnjih letih. Trgovina in obrt pešata. In to je najzanesljivejši barometer. Če pada pridobinski davek, kjer taki umetniki v privljanju davkov, kakor jih imamo v Gorici, ne spravijo iz trgovca in obrtnika več davka, tam je to zanesljiv dokaz, da se nahaja celo mesto v znamenju krize.

Naravno bi torej bilo, da bi vse, kar pametno misli v tem našem mestu, vse, kar čuti za Gorico in jo ljubi, delalo z združenimi močmi, da pridejo novi dohodki v ta kraj. Kar nam je bilo dohodka odvzetih iz posredovalne trgovine vsled nove železnice, za to moramo nadomestilo najti drugod. Na čelu temu delu bi morala stati občina.

Koliko milijonov prinaša v druge kraje tujski promet! Južna Tirolska je vzgled, kako se uporabljajo klimatične ugodnosti v zimskem času. Ali inenite, da je v Meranu ali v Arko boljši klima kakor tukaj? A kdo za vruga naj pride sem prezimovat, ko se mu tako malo nudi.

Ni naš namen, na tem mestu se proširiti v to vprašanje. Imamo še celo vrsto drugih idej, kako bi se povzdignili dohodki in promet v naši solnčni Gorici. Danes le povdarjamo, da je veliko močnejše storiti za rešitev Gorice.

Zgodi pa se od strani občine prav nič. Nasprotno: sedanji municipij hoče ubiti naše mesto. Tujce, ki so pred leti v večjih množinah tu bivali, so pregnali naši regnikoli. Kdo bo bival mej temi suroveži, ki se vsake neitalijanske besede zboje in jim je „sconosciuta“. Zdaj pa povzdigujejo davke s tako hitrostjo, da so meščani že skoro izgubili evidenco teh

nezaslišanih poviškov. Ni ga mesta, kjer bi občina naložila toliko in tako nesramne davke, kakor v Gorici. To lahko vsak hip s številkami dokažemo! V času gospodarskega oslajenja se povišujejo davki!

Gospodarstvo laških liberalcev je tako sramotno slabo, da ga frazaste dolgovečnosti „dolgočasnega“ „Corriera“ ne morejo zakriti. Municipij je gnezdo sinekur za pristaše njegove stranke. Tam naj se pomete in upravni aparat občine bode polovico cenejši. Če hodiš po blatnih ulicah brez kanalov, brez vodovoda in brez vsakega drugega komforta, se začuden vprašaš, ali sploh eksistira mestni zastop. Le vprašaj davkoplačevalca in ti pokaže proračun občine in pa dobel zavitek davčnih plačilnih nalogov. Pa kaj delajo vsi ti ljudje, ki jih tako drago plačujemo? Če pridemo na municipij, nas nočejo poznati, ker govorimo v „lingua sconosciuta“. **MI PLAČUJEMO AGITATORSKI BRLOG LAŠKOLIBERALNE STRANKE.**

Ob teh razmerah ni čuda, če se na vseh straneh pojavljajo glasovi, da treba proti pljavki, ki stoluje na municipiju, složno nastopiti vsem, ki nam ne bije sree za kralja Viktorja Emanuela. Vsi, ki trpimo pod tem gospodarstvom, moramo skleniti koalicijo zoper žepno tatvino, ki jo uprizarja municipij nad prebivalstvom. Skupno morajo nastopiti Slovenci in Nemci, uradniki in delavci, trgovci in obrtniki. Pa ne le vsi ti, tudi mej Italijani se morajo vendar najti ljudje, ki znajo malo šteti. In da jih je mnogo mej njimi, to pričajo opozicijski časopisi, ki gg. Bombigu, Petarimu itd. berejo take levite, da je strah in groza, in je le čudno, da vlada še dalje dopušča evropejski škandal na goriskem municipiju. Mi smo prepričani, da bodo premnogi Italijani uvideli, da gre za existenco našega mesta in tudi za nje same. Spoznali bodo, da je pošten dogovor s Slovenci boljši kakor prismojena fikcija o samoitalijanskem značaju Gorice. Ali nimajo Furlani nič krvi, da bi enkrat pogladi te desperadose, ki pijejo kri nam in njim?

Take so misli, ki obhajajo goriskega meščana. Ne motimo se, če rečemo, da jih ni 20%, ki hočejo dalje hiteti v propad in bankrot. Tudi tisti, ki so od municipija odvisni, že to uvidevajo. Zato pa smo se mi prvi oglašili o koaliciji goriskih meščanov brez ozira na narodnost in stan s programom: **VEN S KAMORO Z GORIŠKEGA MUNICIPIJA.**

Zahtevamo vladnega komisarja, da se izvedejo čiste volitve, ki prinesejo v občinski svet proporcionalno zastopstvo vseh onih, ki jim ni vsa misel obrnjena v Rim in v lastni žep, ampak ki bodo rešili naše mesto propada.

O tem naj bi razmišljale vse opozicijske stranke v našem mestu!

Novi papežev „Motu proprio“.

Papež Pij X. je posegel s svojim novim „Motu proprio“: „Quantavis diligentia“ v sfero moči in prava moderne države. Ta „motu proprio“ namreč prepoveduje pod kaznijo ekskomunikacije, postaviti duhovnika brez dovoljenja cerkvene oblasti pred svetnega sodnika.

V tem dokumentu se povdarja, da hula Apostolicae Sedis kaznuje z ekskomunikacijo vse one osebe, ki prisilijo duhovnika, da mora pred svetno sodnijo.

Oč raznih strani se je ugibalo, ali zadeva ta hula le javne oblasti ali tudi privatne osebe. Novi papežev „Motu proprio“ razlaga, da vsak privatnik, ki citira brez dovoljenja cerkvene oblasti kakega duhovnika pred svetno sodnijo, bodisi v civilnih bodisi v kazenskih rečeh, zapade ekskomunikaciji latae sententiae.

Motu proprio pravi, da je bila Sveta Stolica prisiljena to ukreniti vsled raznih procesov v Italiji v zadnjem času, v katerih so prišli pred sodnike ne le navadni duhovniki, ampak tudi škofje in kardinali. Ni nikake absolutne prepovedi, citirati cerkvene osebe pred svetno sodnijo, samo poiskati treba poprej privoljenje duhovne oblasti pod kaznijo ekskomunikacije.

O predzgodovini tega motu proprio, katerega posledice so nepredvidljive za gospodarsko in politično življenje vsakega naroda, ki se šteje med katoliške, piše „Köln. Zeitung“:

»Pij IX. je izrekel v buli Apostolicae Sedis. „Excommunicatio latae sententiae“ nad vsemi onimi, ki vzročijo, da svetni sodnik pokliče pred svoj sodni stol osebe duhovskega stanu. Okrožnica inkvizicije z dne 23. jan. 1886. je razložila to določbo tako, da zažugana ekskomunikacija ne zadene vseh privatnih oseb, ki spravijo ali z ovadbo ali s privatno tožbo duhovnika pred svetnega sodnika, marveč samo postavodajalce, ki dajejo postavbe, na podlagi katerih potem se duhovnika spravi pred sodnijo. Po razlagi svetega oficija se ima smatrati za odgovorna le avtoritarna mesta za novi pravni red, katerega se privatnik poslužuje v praktičnem življenju. Tak kompromis z realitetami življenja seveda ni mogel biti vseh trudu in prizadevanju sedaj vladajočega papeža in onih, ki stojijo za njim. Novi „Motu proprio“ odpravlja utesnitev inkvizicije iz leta 1886. in izreka nasproti vsakemu katoliškemu kristjanu, posvetniku ali duhovniku, možu ali ženi ekskomunikacijo, ako bi se predrznil brez dovoljenja cerkvene oblasti klicati pred sodnika kakega duhovnika v kazenskih ali civilnih rečeh.

V utemeljevanju se označa to citiranje duhovnikov, celo škofov in kardinalov pred svetnega sodnika v teh zlobnih časih kot zlodejstvo, Boga žaleče, kateremu ipso facto mora slediti ekskomunikacija.

»V tem zlobnem svetu« pa bo vedno večja potreba, tudi duhovščino, ki je iz mesa in krvi, klicati še pred svetnega sodnika na odgovornost, ker bi podelitev prostosti, kakor jo hoče papež, število kriminalnih slučajev, v katerih prihajajo duhovniki v konflikt z zakoni, le še povečala.

Poskus papeža, državne zakone spraviti v odvisnost od razsodbe cerkvene oblasti ter ustvariti tako nekako duhovno

Maksim Gorki.

FOMA GORDJEJEV.

Roman.

(Dalje.)

Torej ... v nekem carstvu, v neki državi sta živela mož in žena in bila sta revna, zelo revna! Tako nesrečna sta bila, da niti jesti nista imela kaj. Šla sta po svetu in dali so jima tupatam kos suhe skorje; od tega sta se nasitila za en dan. Tedaj se jima je narodilo dete ... rodilo se je dete, krstiti bi ga bilo treba, a ker sta bila revna, nista mogla pogostiti kumov in gostov in nikogar ni bilo k njima, da bi krstil otroka! Poskušala sta to in ono, a bilo ni nikogar! ... Tedaj sta prosila Boga: »Gospod! Gospod ...«

Foma že pozna to strašno pripovedko o božjem krščencu, slišal jo je že več nego enkrat in že naprej si slikal dnha tega krščenca, kako jezdi na belem konju k svojemu hotru, jezdi, po temni pustinji in vidi tam vse neznoške muke, ki jih trpe grešniki ... In on sliši njihovo tiho vzdihovanje in prošnje:

»O-o-o! Človek! Vprašaj Boga, če se nam je še dolg mučiti?«

Nato se zdi dečku, da jezdi sam na belem konju skozi noč in da veljajo ti vzdih in te prošnje njemu. Od neumljive mu želje se krči njegovo srce; hladna groza mu stiska prsi in solze mu polnijo oči, ki jih trdno zapira in se jih boji odpreti.

Nemirno se meče po postelji ...

»Spavaj, detece moje, Krist je s teboj!« pravi starka

in preneha v svoji pripovedi o mukah, ki jih morajo ljudje trpeti za svoje grehe.

Toda jutraj po takšni noči je vstajal Foma vesel in svež, umil se hitro, popil čaj in tekel v šolo, s polnimi žepi sladkega peciva, na katero je čakal vedno lačni mali Ježov, ki je željno izkoriščal radodarnost svojega tovariša.

»Si-li prinesel kaj jedi?« — tako je vzprejel Foma in vohal s svojim ostrim nosom. »Daj sem, jaz sem šel s praznim želodcem v šolo. Zaspal sem se, vrag naj vzame vse skupaj ... prav do dveh popoldne sem se učil ... si napravil naloge?«

»Nisem jih.«

»Eh, ti zaspanec! No, ti jih bom pa jaz povedal.«

Zagrzel se je s svojimi malimi, ostrimi zobmi v pogačico, začel presti, kakor maček, bil z leve noge takt in razlagal obenem računske naloge, govoreč Fomi v kratkih stavkih ...

»Ali si videl? V eni uri je izteklo osem veder in koliko u je trajalo? — Šest! Oh, kako dobre stvari jeste pri vas! Treba je torej množiti šest z osmimi ... Ali imaš rad pogačo z zeleno čebulico? Jaz jo imam prav rad! No, torej je izteklo iz prve pipe v šestih urah osemindeset veder ... in vsega skupaj so jih vlili v kotel devetdeset ... ali razumeš, kako je dalje?«

Ježov je ugajal Fomi bolj nego Smolin, a s Smolinom sta bila bolj prijatelja. Občudoval je nadarjenost in živahnost malega moža, videl, da je Ježov modrejši in boljši, nego on in zato mu je zavidal in bil ljubosumen nanj, a obenem je imel z njim sočutje, ki ga goji siti do reveža. Ježov, ki se je rad norčeval iz svojih sitih tovarišev, jim je rekel pogosto:

»Eh, vi zaboji s pogačami!«

Foma je jezilo njegovo roganje in nekoč, ki se je čutil globoko zadetega, mu je rekel zaničljivo in zlobno:

»Ti si pa ... berač!«

Rumeno lice Ježova se je pokrilo z rudečimi pegami in počasi mu je odgovoril:

»Dobro! Zastran mene ... A jaz ti ne bodem več našepetaval, pa ostani štor!«

Nato nista govorila tri dni v veliko žalost učitelja, ki je bil primoran, dajati simu občespoštovanega Ignata Matvejiča tiste dni slabe rede.

Ježov je vedel vse: pripovedoval je v šoli, da je porodila hišina pri državnem pravdniku in da je polila zato njegova žena svojega moža z vrelo kavo; vedel je, kje je najboljši lov na ostrige; znal je delati pasti in kletke za ptice; natančno je pripovedoval, zakaj in kako da se je obesil vojak v podstrešju vojašnice; katerega učenca stariši da so poslali danes učitelju darilo in kakšno je bilo.

Okrožje Smolinovega znanja in interesov se je omejevalo na trgovsko življenje, pred vsem je rudečelasi deček rad opredeljeval, kedo prekaša drugega v bogastvu in cenil hiše, ladje in konje. Vse to je vedel natanko in govoril s tem z navdušenjem.

Proti Ježovu je kazal isto milostno sočutje, kakor Foma, samo da je bil z njim prijaznejši in enakomernejši. Kedarkoli se je Gordjejev sprl z Ježovim, se je trudil, da bi ju spravil in nekega dne, ko sta se vračala iz šole domov, je rekel Fomi:

»Zakaj se vedno prepiras z Ježovim?«

»Zakaj pa je tako predrzen?« je jezno odgovoril Foma.

prednostančo, stoji v najhujšem nasprotju z vsemi temeljnimi zakoni vsake države, po katerih se ne sme zakonskemu spodniku nikdo odtegniti, — zato mora ta poskus papežev biti zavrnjen na najenergичnejši način.

Moll-ov Seidlitz-prašek

Je za vsa želodna trpeža neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsimi drugimi dražljivimi čistili, kroglicami in grenicami.

Cena orig. škatle K 2—
Pozor: Izbijanje se sodnijsko zasleduje.

Moll-ov Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Bolečine elajnujete in okrepčujete staroznano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.
Orig. steklenica K 2—
Na prodaj po vseh lekarnah in miodilnicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tuchlauben 9.
Zaloga v Gorici v lekarni: A. Gironcoli.

Dr. Josip Vošnjak.

(Dalje.)

Hermanov govor.

(Nadaljevanje.)

Viša izobraženost samo nekterih ljudi narodu nič ne koristi, ali pa le malo. V sam narod moramo vreči potrebno omiko. Ljudska učilnica vzdiguje prvi kamen poznejše človekove rabnosti. Izreja brani ubožstvu pod streho.

Naj bi se mladina v ljudskih učilnicah ne učila samo za silo brati, pisati in številiti; razlagati bi se jej moralo: kaj je čaka na svetu; kako se obdeluje zemlja; kako se redi živina; kako se umno gospodari; kaj je država; kake pravice ima narod in človek; naj bi se napajalo srce z bogabojujnostjo, pravostjo (sittlichkeit), prirodnostjo, varčnostjo, snaznostjo in ljubeznijo do bližnjega.

Narod, ki je v mladosti bil tako učen, potem lahko sam napreduje, ne zaostaja za iznajdbami umetnosti in znanja; pri talem narodu se razvijajo blagost in bogastvo, duševne in tudi pravne kreposti; budi se med ljudmi svobodoljubje, značajnost in plemenit ponos.

V ljudskih učilnicah se torej narodova samostojnost in svoboda uže v korenu zamori. Ljudstvu greniti materni jezik, to je najhujše barbarstvo; to se pravi po grdem aristokratskem načelu omiko in blagost le malemu številu v samotržje prodajati, narod pa obsojati, da mora večno biti na duši in telesu pokoren. S kratka, veljati mora to-le pravilo: materni jezik je poglavitna reč, vse drugo je stransko, in kdor v življenju potrebuje tujega

jezika, naj se ga nauči ob svojih stroških; v učilnici nima tuj jezik nič opraviti. Ali pravijo, da narod sam hrepeni po tujem jeziku v učilnicah, in da slovenščine se mladina uže sama uči doma. Res, moja gospoda! ker narod vidi, da povsod le tujščina gospoduje; da njegov jezik nič in nikjer ne velja; ker nikdar ni zvedel, kako lep je domač jezik; če se pomisli, da ljudstvo samo za svoje koristi ne vé: potem se lahko ugane, od kod so te pogubonosne želje. To je storilo nemčenje: ljudstvu so zdravo pamet zmetli; to zmoto pa jemljó potem, da iz nje delajo novo zmoto, in takisto se ta reč v obrten suče. Zato je čisto nelogično in malo pošteno, na take želje opirati se, ali celo buditi jih, zato, da bi se laže nemčilo. Povedite narodu najprvo, kaj mu je pravzaprav na korist; vrnite mu vzlasti jezik v javno življenje; opomijajte ga prednosti njegovega jezika, velikosti njegovega zarbda in velikosti slovanskih del; potem še le ga vprašajte, kaj hoče! Nam pa je nalozena dolžnost, da premislimo do dobrega, kaj potrebuje narod, in da mu pravico damo. Ako tega ne moremo ali nečemo storiti; ako nimamo potrebne srčnosti: potem nismo vredni, da tukaj sedimo.

Če se uže doma sama uči slovenska mladina maternega jezika, in če je v učilnici treba priganjati jo, da se nemščine poprime: zakaj pa nemški ljudje v učilnice pošiljajo svoje otroke, ki tudi uže sami od doma znajo materni jezik? Nemci tako delajo zato, da se njihovi otroci še le v učilnici naučé matere besede, in toliko se je imajo učiti, da nemški jezik ni samo po kmečkih šolah poglavitna reč, ampak tudi po srednjih in višjih učilnicah. Kako se more tedaj reči, da se ni slovenske mladine v učilnicah treba domačega jezika učiti?

Ako so narodu tuji jeziki zarés tako zelo djanski potrebni, potem se po pravici vpraša: zakaj se tudi po nemških učilnicah ne podučuje slovenščina, in zakaj bi le Slovan moral biti dvojezičen? Tudi se po pravici vpraša: zakaj so tukaj v stolnem mestu v srednjih in višjih učilnicah pač drugi jeziki vsem učencem ukazani, da se jih morajo učiti, zakaj pa ne slovenščina? Ali ni slovenščina deželni jezik? Ali to mesto ni tudi Slovenska stolica? Kaj za te učilnice ne plačuje tudi Slovenec? Nemec s svojim maternim jezikom lahko hodi po vseh slovanskih dezelah, povsod lahko uraduje, vse gosposke ga umejo; Slovan pa s svojim jezikom še v svojej domščini ne more uradovati, ampak to se mu dela z okolišem nemškega jezika. Na tujem, v nemških dezelah si ne more čisto nič pomagati. Ta nedostatek vsake vzajemnosti res ni za drugo, nego za to, da se devajo v sužnost drugi narode; da se napravlja samotržje vseh uradov, vse blagosti in omike Nemcem v korist. Če pravijo, da se z nemškim jezikom lahko pride, kamor hoče, to zopet vzlasti le Nemce zadeva, ker

njim so potje povsod poravnani; Slovan si pa le težko, le po velicih ovinkih pomaga. Vaja v nemškem jezici je torej vzlasti samo Nemcem koristna, Slovanom pa ne, kajti posebno južni Slovan malo hodi po svetu, ker se najbolj peča s poljščino in živino; z Nemcem ima le redko opraviti, in sicer samo na ogerske, štajerske, koroške meji — mnogo več posla pa ima z madjarskim, turškim, grškim in laškim narodom; in ako bi se mu uže hotel kak jezik posiliti, moralo bi se najprvo presoditi, ali bi nemščina tukaj prišla na vrsto ali ne. Da pa sicer narod s tujim jezikom dalje ne pride; da nemčenje naroda ne povzdiguje; priča to, ker je narod zaostal, kakor bi poleg svoje bistre glave nikdar ne bil zaostal.

Te okolnosti so naredile, pa ne svojstvo nemškega naroda in tudi nemška pridnost ne, da Slovanom ostajajo povsod le nižja opravila in tudi manjša imetnost, njim, ki ne da bi djali, da so menj bistre glave, menj pridni in skočni od Nemcev, temuč še le bistrejši, pridnejši in skočnejši so.

(Pride še.)

Dolgovi goriškega mesta.

Goriško mesto tiči globoko v dolgovih vsled nesmiselnega gospodarstva vladajoče laške klike. Dolg na dolg, tako da se mesto že ne vidi ven iz dolgov!

Prvi dolg je bilo napravilo goriško mesto leta 1879. v znesku 1 milijona K. Občina plačuje za ta dolg po 65.056 K vsako leto, to je za dobo 50 let. Plačevala bo torej še do leta 1929. Nad 3 milijone homo vrnili.

Potem so sledili še dolgovi in dolgovi ali pokazati ni skoro nič, v kake namene so se pravzaprav porabila najeta posojila. V turek smo priobčili članek, v katerem smo povedali, kako je kupoval magistrat razne hiše in zemljišča; čisto je kupil iz strahu, da ne bi kupili tega ali onega poslopja — Slovenci! Za nakupe so najeli posojila in meščani plačujemo! Vsi tisti nakupi niso bili prav nič potrebni, ali stali so stotisočake in obroke bo plačevalo za posojila goriško meščanstvo skozi leta in leta, plačevalo bo, da bo črno.

Dolgovi so rastle in tačas ima goriško mesto dolga 3.501.300 K. Skupnega dolga z novim pa bo 6.560.800 K. Dve tretjini teh dobrot je od leta 1904. dalje.

Za amortizacijo dolgov je proračunjen za leto 1911. znesek 307.099 K. To je pač ogromna svota za siromašno goriško mesto!

Kakor rečeno, je dolgovi dosedaj 3.501.300 K; novih dolgov bo 3.059.500 K. Del teh je bil že votiran v mestnem svetu, ostanek še pride.

Če se naše mesto proporcionalno primerja z drugimi mesti, pridemo do zaključka, da je Gorica najbolj obtežena z dolgovi v celi Avstriji.

Tako je — pa še vedno lezemo v nove dolgove in mestni svet osrečava prebivalstvo s tako odločno dayščino, kakoršna je najemniška!

Pa če bi imeli ti možje, ki nalagajo mestu taka bremena, vsaj pokazati kako reč: da bi mogli reči, evo tu imate, meščani dragi, krasen vodovod, kanalizacijo, tu imate luč itd., vse, kar mogoče — ali pokazati nimajo ničesa. Denarja ni, storilo se ni nič, samo dolgovi so tu, in še kakšni!

Meščanstvo se je končno vendar začelo upirati in zahteva, da se najemniška dayščina nikakor ne sme uvesti. Deželni odbor in namestništvo sta čula in čitala soglasne pritožbe ogromne večine mestnega prebivalstva. Po teh se imata ravnati. Glédé obteževanja mesta z dolgovi in zopet dolgovi pa ima reči vlada končno nujno besedo: Do tu in ne dalje!

Okrajna bolniška blagajna v Gorici.

Ta bolniška blagajna razteza svoj delokrog v Gorici, v okraju goriške okolice izvzemši ajdovski sodni okraj in v celem gorskem okraju tolminskem. Blagajna je danes v oblasti socialnih demokratov. Tuntar ima baje 6000 K plače, kakor kak višji državni uradnik VIII. plačilnega razreda!

Kako težavno pa je zavarovancem, da pridejo do podpore in zdravnika, o tem smo že večkrat poročali! — Sodrugi znajo varčiti! Ali ne pri sebi, marveč pri zavarovancih! Pritožbe so vsak dan večje!

Ali sodrugi skušajo tudi na povsem neopravičen način polniti svojo blagajno! Ako oče-rokodelce izuči pri sebi sina, ki potem dela v hiši, dokler mu ne prepusti rokodelstva, mora oče sina zavarovati, kakor kakega najetega pomočnika! — Še hujši slučaj pa so pri naših krčmarjih na deželi. Skoro vsak krčmar je v prvi vrsti kmetovalec. Ako ima otroke, mu pač ti pomagajo pri vseh opravilih domačega gospodarstva; otroci delajo na polju, pri živini, v hiši, — in v slučaju potrebe postrežejo tudi gostom v krčmi! — Za taka opravila v krčmi so pač posebno pripravne, domače hčerke! Naravno! Ali naj vedno le oče in mati tekata v klet po vsako četrtinko vina!

Tu pa pride naša okrajna bolniška blagajna, ki pošlje očetu plačilni nalog, čisto kar za več let nazaj, za mladoletne hčerke. — Svote, ki jih zahtevajo, čisto niso majhne.

Ker se taki slučajji ponavljajo vsak dan in se prizadeti očetje čisto zatekajo k nam za pomoč, smo se o tej zadevi po-učili in dajemo danes pojasnilo vsem, ki bi ga utegnili potrebovati.

(Dalje v prilogi.)

»Zato, ker se slabo učiš in ti on vedno pomaga. On je pameten. In, je-li on kriv, da je reven? Lahko se nauči vsega, česar hoče in potem bode tudi bogat.«

»Kakor komar je! Pišči, pa hipoma vgrizne ...«

A bilo je nekaj v življenju teh dečkov, kar jih je vezalo vse, prišle so ure, v katerih se niso zavedali različnosti svojega značaja in položaja. V nedeljo so se shajali vsi trije pri Smolinu, lezli na streho stranske stavbe, v kateri je bil prostoren golobnjak, sedli po vrsti na sleme ter izpuščali golobe.

Lepe, site ptice so otresale svoje snežnobeke peroti, zletele ena za drugo iz golobnjaka, sedale v vrsto na lišno sleme in se tam, grulé in kopaje na soncu, krasovale pred dečki.

»Spodimo jih! je prosil Ježov, fresco se od nestrpnosti.

Smolin je zamahnil z dolgim drogom s šopom ličja na koncu in zažvižgal.

Prestrašeni golobi so se vrgli v zrak, ki ga je napolnilo brzo prhutanje njihovih kril. In — zdaj se neso plavno v velikem loku kvjšku, v modro globino neba in plavajo vedno višje ter svetijo s srebrnim in snegom svojega perja. Nekateri izmed njih se trudijo, da bi dosegli v plavnem poletu sokola nebesni obok, široko razpenjajo krila in zdi se, da se prav nič ne ganejo, drugi se igrajo, premetavajo se v zraku, padajo proti zemlji kot snežne kepe in hite zopet navzgor kakor puščice. Zdaj je videti, da stoji vsa njihova jata nepremično v nebesni pustinji in se vtaplja v njo, postajajo manjša in manjša. Nagnivši glave nazaj, občudujejo dečki ptice, ne da bi govorili, — trudnih oči, v katerih se iskri tiha radost, ki pa ni brez zavistnega čustva do teh krilatih bitij, ki leté tako daleč nad zemljo po čistem, tišem prostoru, polnem solnčnega bleska. Mala skupina pičic, komaj še vidnih očesu, ki so posejane v nebesno sinje, vleče otroško domišljijo s seboj in Ježov da

duška njihovemu skupnemu čustvu, ko reče počasi in zamišljeno:

»Ko bi mogli mi tako leteti, bratci ...«

In Foma, ki je znal, da vzplava človeška duša v nebo v podobni goloba, je čutil, da se dviga v njihovih prsili silno, pekoče čustvo ...

Složni v radosti, pričakujé tiho in pozorno, kedaj da se vrnejo pitce iz nebeških globin, sedé dečki, tiščoči se tesno drug ob drugega in ravnotako daleč so od zemeljskih bolesi kakor golobi od zemlje; v ti uri so le otroci in ne morejo niti zavidati, niti srditi se; tuji vsemu, so bližnji drug drugemu, umevajo medsebojna čustva po blesku oči in so srečni, kakor ptice pod nebom.

A sedaj so se spuščali golobi na streho, trudni od letanja in dečki jih spodé v golobnjak.

»Bratci! Hajdimo nad jabolka!« predlaga Ježov, ki je začetnik vseh iger in podjetij.

Ob njegovem klicu odhiti iz otroških duš mirno razpoloženje, ki je bilo nastalo ob pogledu na golobe in pravilno, kakor zverji se splazijo z nekako zverinsko opreznostjo pri vsakem glasu skozi zadvorke v sosednji vrt. Upanje, da bodo kradli brez kazni, drži ravnotežje strahu, da jih dobé. Saj je kraja tudi delo in še celo nevarno in vse, kar se pridobi z lastnim delom, je tako sladko! In tem slajše je, čim večji je bil napor. Dečki se plazijo previdno čez vrtni plot in lezejo sklonjeni k jablanam, gledaje ostro in plaho naokrog. Ob vsakem šumu jim srce trepeti in zastaja. Ravnotako zelo se boje, da bi jih zalotili, kakor, da bi jih spoznali; če pa jih kedo le zapazi in zakriči nad njimi, — bodo zadovoljni. Na tisti krik se bodo rapršili na vse strani in izginili in potem se bodo zopet zbrali in si pripovedovali, z očmi, iskrenimi se veselja in predznanosti, kaj da so čutili, ko so kričali nanje in leteli za njimi in da se jim je pripetilo, ko so tekli skozi vrt, hitro, kakor bi jim gorela tla pod nogami.

V takšne razbojniške pohode je pošlal Foma več duše, kakor v vse druge pustolovščine in igre in kazal pri tem pogum, ki je presenečal in jezil njegova tovariša. V tujih vrtovih se je vedel nalašč neprevidno, govoril je glasno, lovil s ruščem vejice raz jablani in če je dobil črveno jabolko, ga je vrgel proti hiši vrtovega lastnika. Nevarnost, da ga dobé pri delu, ga ni plašila, temveč vzpodbujala, njegove reči so temnele, tiščal je zobe vrsto na vrsto in njegov obraz je postajal ponosen in zloben. Smolin mu je rekel, mrdaje zaničljivo s svojimi velikimi usti:

»Dejaš se tako zelo važnega ...«

»Jaz pač nisem plašljivec«, je odgovarjal Foma.

»Vem, da nisi plašljivec, a le bedaki se tako postavljajo. Tudi brez ponašanja se da stvar dobro opraviti.« Ježov ga je obsojal z drugega stališča:

»Če se jim hočeš sam vreči v roke ... potem pojdi k vragu! Jaz ti ne bom tovariš ... Ako te dobé, te bodo celjali k očetu, ki ti ne bode storil ničesar; menie pa napadajo z jermenom tako, da se mi olupijo vse kosti ...«

»Strahopetec!« je dejal Foma svojeglavno.

Nekega dne se je vjel Foma v roke štabnega kapitana Čumakova, malega, suhljavega starca. Neslišno se je bil splazil k dečku, ki je vtikal utrjana jabolka v nedrije, zagrabil ga za rame in mu zakričal preteče:

»Sedaj te imam, razbojnik! Aha-a!

Foma, ki je imel tedaj petnajst let, se je spretno izvlel iz starčevih rok. A vendar ni zbežal, temveč dejal je, z nagubanim čelom in stisnjenimi pestmi:

»Poskusi ... dotakni se me ...«

»Ne bom se te dotaknil ... na policijo te povedem! Kedo si?«

(Dalje prih.)

Krčmar Johann Gassner v Hallu je imel dve hčerki, ki sta pomagale v gospodarstvu in tudi v krčmi. Tamošnja bolniška blagajna mu je poslala plačilni nalog za več let. Gassner se je pritožil in o njegovi pritožbi je razsodila upravna sodnica dne 25. junija 1897. pod št. 3607. tako-le:

„Hat die allweisse Verwendung von Kindern (Töchtern) des Gewerbeunternehmens (Gastwirtes) lediglich in ihrer Stellung als Kinder gegenüber den Eltern und in dem hiernach gegebenen Pflichtenkreise ihren Grund, so sind die Kinder nicht krankenversicherungspflichtig.“

Taki otroci torej niso dolžni, biti zavarovani! Pomagajo le v slučaju potrebe, dolžni so starišem pomagati! Stariši pač hočejo, da se otroci naučijo delati, ne pa pohajkovati! Otroci so dolžni, pomagati pri gospodarstvu, na polju, v hlevu, v hiši, materi v kuhinji in tudi v — krčmi. Iz tega še ne sledi dolžnost zavarovanja otrok pri okrajni bolniški blagajni!

Ker je torej okrajna bolniška blagajna v Gorici zadnje čase izdala več podobnih plačilnih nalogov, — naznanjamo tu javno, da so bili vsi taki nalogi neopravičeni, nezakoniti in v nasprotju z razsodbo upravne sodnice. Kdor je bil na take načine nadlegovan, naj se pritoži v smislu teh naših izjavanj potom okrajnega glavarstva pri državnem nadzorstvu, ki je v našem slučaju — čujte! — goriški magistrat! — Ako namreč bolniška blagajna razteza svoj delokrog čez več polit. okrajev, določa namestništvo v smislu § 19. zakona 30. marca 1888. jedno polit. oblast 1. stopnje za vodstvo državnega nadzorstva. Pri nas je določilo — goriški magistrat, ki uraduje tudi vsem Slovincem le v laškem jeziku in ki nima med Slovenci nikakega zaupanja! Tu bo treba kaj ukreniti, da se magistratu odvzame državno nadzorstvo! (1.)

Družba sv. Cirila in Metoda.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Janko Garvas, nadučitelj v Krmini, 10 K, nabranih v Sežani na ženitovanju med rodoljubnimi svati. Hvala!

Za C. M. družbo: Nabiralnik pri »Zlatem jellenu« K 4, nabiralnik knjigarne A. Gabršček, Gosposka ulica K 7/30.

V veseli družbi goriških Slovencev pri g. Petru Lutmanu v St. Andrežu nabrala gospa Alojzija Valentinčič 4 K za šolo na Blanči.

Za narodno šolo na Blanči se je nabralo na svatbi g. Tušarja in g. Pristava v Prvačini K 25/54.

Pri »petelinčku« se je nabralo K 140 za dobljeno stavbo trgovca Fr. Samiga.

Češko perje in puh

za blazine (pernice)

od K 1— do K 15— klg.

prodajata na debelo in drobno

Hedžet & Koritnik, Gorica.

Domače vesti.

P. n. naročnikom: Leto 1911. poteka. Še dober mesec in vstopimo v novo leto 1912. Precej je še naročnikov, ki niso še plačali svoje naročnine, med temi obilo društev. Prošimo, da nam nakažejo v kratkem naročnino vsi naročniki, ki tega doslej še niso storili.

Darovi za »Dijaško kuhinjo«. — Ant. Koren, trgovec v Gorici 5 K, Al. Kerševan iz Uradišča pri Renčah 3 K. — Nekdo je pred letom našel in pri policiji za Dij. kuhinjo oddal denarnico z vsebino 114 K in znanico za 10. v. — Na račun mesečnine je prišlo 99/70 K.

Poroke. — Poroči se je g. Anton Erzetič, veleposestnik v Krmini, z g.čno Justino Rožičevo iz Sežana. — Laše čestitke!

V sredo se je poročil g. Anton Tušar, učitelj v Vrtovini, z gospico Olgo Stanič iz Bat. Vse najbolje!

V četrtek se je poročil gospod A. Pristav, magazinier drž. žel. v Prvačini, z gospočico Pepco Tušarjevo. Živela!

Imenovanje. — Gospod Andraž Jeglič, državni pravdnik v Gorici, je imenovan za prvega državnega pravdnika v šestem činovnem razredu. Ostane na svojem sedanjem mestu.

Trg sv. Andreja v Gorici je eden največjih in privabi mnogo ljudi v mesto. Dosti jih pride že prejšnji večer in prenočijo v mestu.

Da si ne bodo mislili naši deželani, da je Gorica res zaspano mesto in da se Slovenci ne gibamo, je sklenil odbor »Slovenskega bralnega in podpornega društva v Gorici« prirediti v nedeljo dne 3. decembra t. j. na predvečer trga sv. Andreja zabaven večer v hotelu »pri zlatem jellenu«.

Na vzporedi bo petje, godba, komični prizori, tripolitanska vojna in prosta zabava.

Vsi oni deželani, ki pridejo na predvečer v mesto, so vabljeni, da pridejo k »jellenu« in se pozabavajo v prijetni slovenski družbi goriških Slovencev.

Miklavžev nastop za otročiče v Goriškem Sokolu. — Kakor vsako leto, je tudi letos sklenil Goriški Sokol prirediti za svoj naraščaj, otročiče svojih članov Miklavžev nastop. V celem svojem nebeškem dostojanstvu pride sv. Miklavž med naše otročiče v spremstvu angeljčkov in parkejnov ter jim prinese marsikaj lepega in koristnega, pohvali pridne in pograta tudi poredne, jih podučí, kako morajo ubogati in biti pridni. Ja si pridne njegovo naklonjenost tudi za v bodoče ter postanejo pravi, vzorni slovenski korenjaki in narodni vojaki.

Na svojem potovanju po zemlji se sv. Miklavž ustavi v Gorici dne 6. decembra in pravočasno naznaní našim mladim nadbudnim sokolskim otročičem, kje se morajo istega dne v spremstvu svojih starišev točno ob 5 uri popoldne zbrati. Noben oče, nobena mati naj ne pozabi svoje otročiče že sedaj na to opozoriti ter jih za gotovo pripeljati, da tudi njim sv. Miklavž kaj prinese.

Manifestacijsko zborovanje za ustanovitev slov. stolic na češki univerzi v Pragi. — V četrtek dne 30. t. m. se bo vršilo v Pragi veliko manifestacijsko zborovanje praškega dijaštva za ustanovitev slovenskih stolic na češki univerzi v Pragi. Na zborovanju bo govoril tudi državni poslanec g. dr. Vladimír Ravnihar.

Volitve v pomnoženi okrajni šolski svet tolminski. — Dne 23. t. m. so bili voljeni v pomnoženi okrajni šolski svet tolminski: Leopold Jonko, župan v Bovecu, Franc Ostan, trgovec v Bovecu, Andrej Kurinčič, župan v Drežnici, Ivan Miklavčič, trgovec v Kobaridu, Anton Lazar, župan v Breginju, Prešl Karol, gostilničar v Tolmini, Anton Rejc, župan v Sečoveljah in Anton Mlakar, posestnik in gostilničar v Novakih.

Cerkljanski župan je pisaril in rotil volilce, da naj pometejo popolnoma z naprednjaki, pa se mu ni posrečilo. Le malo več organizacije in discipline v naših vrstah pa bi popolnoma odkienkalo »novimčasovcem«, kateri bi radi učiteljstvo vtopili v žlici vode. Pravimo vam: Začeli ste prepozno — goriško ljudstvo je prebranjeno in zna ceniti učiteljstvo. —

Volilec.

Podružnica S. P. D. v Gorici je z rdečo barvo zaznamovala sledečo poti: 1. Podgora (pri šoli)-Kalvarija (trije križi)-Gora-Grojna. Pot gre ves čas po gozdu in je komaj eno uro dolga. 2. S ceste za mestnim pokopališčem (na levi) po stezi k sv. Katarini. Ta pot je najlepša bližnjica iz Gorice in jako prikladna za zimski izprehod. S ceste do cerkve je pol ure. 3. Na Trnovski planoti od Nemcev mimo visoke jelke na vrh Mrzavca (1408 m). Pot zavije s ceste na desno k jelki, potem pa krene na levo navzgor po dobro nadelani stezi, pozneje po vozni poti mimo dveh brezdnov in preseka v jako zloženem dviganju na desnem (južnem) pobočju krasne gozdne deje, tako pri Kladi, pri Sovi, na Fjolvavih gavgah, na Ovinku, pod vrhom Korna do velikega Kopiščeka. Tu se pot obrne na levo precej strmo navzgor do Sedla na takozvano »Viktorija-stezo«, ki pride iz Lokvi. Potem še par kratkih in zloženih ovinkov ob robu vrha in že smo na najvišji točki Mrzavca, pri kameniti prizmi, ki stoji na južnem robu male travnate ravnice. Proti severu je razgled boljši s severnega roba te ravnice.

Storite kaj za naše časopisje! — Naša dva napredna časopisa »Soča« in »Primorec« imata še vedno premalo naročnikov. Res, da radi čitajo naša lista, res, da raste število naročnikov »Primorca« — toda to je vse premalo, če pomislimo koliko je raztresenih po deželi lažnivih klerikalnih listov, ki naše ljudstvo poneumnjujejo in na kriva pota zapeljujejo. Koliko je še hiš, v katerih bi morali imeti »Sočo«! Koliko je mož, ki bi morali biti o razmerah v deželi točno informirani pa niso, ker nimajo našega lista pri rokah. Čitati tako le jedno številko našega lista pa potem tri ne, to ni nič! — Drugače bi se završevale razne volitve, če bi bilo ljudstvo prav poučeno. Tako pa so ljudje še tako krivo podučeni, da se dobijo celo taki, ki hvalijo Pajerja! Klerikalci sleparijo ljudstvo. Da lažje to delajo, radi tega se tako ljuto borijo proti naprednemu časopisju. Rodoljubi! Somišljeniki! Kmalu stopimo v novo leto! Kličemo vsem: Storite kaj za naše časopisje. Storite kaj za napredek med ljudstvom!

Sokolska veselica v Podgori se ne vrši v nedeljo kakor naznanjeno in sicer radi tega, ker je v četrtek nenadoma preminol vrl brat Josip Ščurk. Toliko na znanje sl. občinstvu.

Tombola v Renčah. — Kakor že naznanjeno, se bo vršila jutri v Renčah javna tombola. Po tomboli je ples v dvorani g. R. Znidarčiča.

List »Pester Medizinische Presse« piše: »Pri živčnih boleznih in težkomiselnosti, ki so nastale vsled motenja v spodnjem delu telesa, se z uporabo naravnih Franc Jožef-ove grenčice dosežejo uprav presenetljivi uspehi. — Splošno se predpisuje pri otrocih 1 do 2 žlici, pri odraslih pol do tričetrt kozarca »Franc Jožef-ove« vode. 27

Velika vseslovenska čitalniška slavnost v Ljubljani. — Kakor smo v našem listu že poročali, praznuje Narodna čitalnica ljubljanska v soboto dne 6. januarja, na dan 3. kraljev svoje 50-letnico, združeno s proslavo vsega čitalništva na Slovenskem, kulturne institucije, ki je bila ob političnem rojstvu Slovencev eminentnega pomena. Zato bo tudi značaj vse prireditve imel na sebi nekaj slovensko-narodnega in bo kazal napredek slovenstva tekom zadnjih 50 let. Slavnost bo obstajala dopoldne v slavnostnem zborovanju slovenskih čitalnic in bralnih društev, ter drugih narodno-kulturnih društev in zavodov; popoldne bo v slov. dež. gledališču slavnostna predstava; zvečer pa v Narodnem domu velik narodni ples. Ta prireditev, ki je bila ob prvi napovedbi z veseljem pozdravljena bo združila Slovence vseh pokrajin in zastopnike vseh čitalničnih in bralnih, kakor kulturnih društev sploh na proslavo našega prosvetnega napredka.

Porotno zasedanje v Gorici prične v ponedeljek 27. t. m. V ponedeljek bo razprava proti Val. Tomasinu radi oskrumbe; v torek proti M. Fantuzziu, ki je streljal na dr. Battigija; v sredo proti A. Vižintinu radi ropa; v četrtek proti »L' Eco«; za petek in soboto je določena razprava proti »Soči« na tožbo prof. Berbuča iz leta 1909; dne 4. decembra razprava proti »Novemu Času«; dne 5. dec. proti M. Gregoratu radi umora; dne 6. proti »L' Eco«.

»Matica Slovenska« opozarja in prosi, da bi ji p. n. gg. poverjeniki nemudoma poslali imenike in udnino. Nadalje prosi vse lanske ude in vse tiste, ki šele mislijo stopiti v krog Matičarjev, naj se takoj prijavijo in pošljejo udnino. Drugi del Letopisa za 1911. leta, kjer izide imenik alfabetičnih udov, pojde te dni v tiskarno. Da bo imenik popoln, naj se oglašajo vsi, ki hoče biti kot član Matice v njem tiskan. Za l. 1911. izide osem knjig in sicer: 1. Zbornik, 2. Knezova Knjižnica (II. del romana »Brambovec«), 3. Zabavna knjižica (s spisom Ks. Meška itd.), 4. Hrvatska knjižnica (roman »Tudjinac«), 5. Mencingerjevih zbranih spisov 1. zvezek, 6. Slovanski jubileji in spomini, 7. Narodne pesmi in 8. Letopis za 1911. Vse knjige so že do malega gotove.

»Kaj bo z našim poštnim uradom?« — Tako vzdihuje nekdo iz St. Andreža v »Prim. listu« pa pravi, da bi bil čas, da bi že skoro dobili poštni urad v St. Andrežu. Čas bi bil res, ali čas teče, poštnega urada pa le še ni — dasi se je baje po-

tegoval zanj sam vrli poslanec S. L. S. Fonl. Ali na Fona v St. Andrežu ne dajo nič več. Obupali so, da bi jim Fon poskrbel poštni urad. Zdaj se tolažijo s tem: da jim mogoče vojaške oblasti pripomorejo do uresničenja te želje. Mogoče, Prav bi bilo! Naj se obrnejo torej do vojaških oblasti. Če dosežejo po tej poti poštni urad — že pride potem Fon na dan v »Gorici«, nališpan s pavovim perjem! In pozivala bo »Gorica« St. Andreže, naj mu zapoje slavo. Ali mu jo bodo?

Na slovenski deželni kmetijski šoli v Gorici je letos 42 učencev. Vsled pomankanja prostora so zavržili letos mnogo prosilcev. — To kaže, da je med našim kmečkim ljudstvom dosti zanimanja za kmetijsko šolo, ali upravljen je šola tako, da ne more vršiti svoje naloge. Če se oglašajo malo več učencev, jih pa odvrnejo kar mnogo! — Kmetijsko šolo treba preustrojiti in deželna uprava mora za njo vse drugače skrbeti kot doslej. Kmečki poslanci morajo v zbornico, potem bo že kaj drugače, kaj bolj s to šolo. Dokler bosta pa vladala v deželni hiši Pajer in pod njim Gregorčič, bo vedno slabše. — Spomladaj nameravajo prirediti na tej šoli tudi gospodinjski tečaj. Ta namera je odobravanja vredna.

Iz kožbanske občine. — »Senzacijsko razkritje prinaša zadnji »Primorski List« o naši občini. Poloviča občine je že popolnoma laška, Slovenska imena krajev so izginila. Pri občinskih volitvah so zmagali v dveh razredih Lahi, Res grozno! Bili so še Turki in Lahi in zmagali so ti poslednji. Zgubljen je Tripolis; Turki bi ga radi zopet naskočili, ali čemu? Naj imajo Lahi svoj Tripolis, saj imajo Turki Carigrad; tako pravi carigradski paša in tako bo! Turki bi si radi osvojili Tripolis — a paša pravi: čemu? Kaj njemu mar Tripolis, da bo le v Carigradu paševal. Kožbanci! Ali ne vidite, kam pes tace moli?!

Po St. Andrežkem polju jahajo oficirji in delajo kmetom škodo. Tako čujemo zopet in naprošeni smo, to objaviti s pozivom, da se v bodoče ne vrši več poškodovanje polja po kopitih vojaških konj. Predlanskim je bil neki napredni kmet ustavitel generala, ko mu je jahal čez polje; sicer se je general nekaj vstavljal pa je spoznal, da ima kmet prav. Oficirji naj vedo, da je škoda kmetu pomandrati deteljišče ter da je tudi po zimi vedno kaka reč po poljih v okolici, tako da se ne sme kar tako čez polja, kakor morda v kaki drugi deželi. Nadejamo se, da bodo gg. oficirji to upoštevali, da ne bo trpel kmet in da nehaajo pritožbe. — Kje je poslanec Fon?

»Narodnjaška komedija«. — Iz mesta: »Prav neokusno se je bil zagnal dopisnik »Zarje« v Gorici v »dopisu iz Podgore« v proslavo 40-letnice županovanja g. Antona Klančiča. Že pred slavnostnim dnem smo čitali napade, po tem dnevu pa zopet hrulacije z »naprednjaško komedijo«. Ne vemo, če take grde vrste boj kaj koristi soc. demokratom v Podgori? Najbrže le širi odpor proti njim, katerega tako zakrivljajo sami. »Naprednjaška komedija«. Če pa rdečkarji na enak način proslavijo kakega svojega odličnega moža, je pa to »proslava zaslug od strani zavednega proletariata«. Smešijo se z bojem na tak način in delajo nečast soc. demokraciji, ki hoče biti pravična na vse strani. Če se takim rdečim lujskačem na njihovo zlobo pove, kar zaslužijo, so pa kruto razžaljeni in zopet pilhajo kot gadje. — Takega duha, kakor veje iz onega dopisa, je ucepil v nekatere rdečkarje znani Rdeči Bog, ki ne more pozabiti nekdanjih časov in kateremu zelena jeza pretresa stare kosti. Ali mi sodimo, da bo konec tudi tega ruvanja in da nekega lepega dne pade mora s socialne demokracije na Goriškem.

Tomačev gozd sekajo. — Iz Tomačevce na Krasu nam poročajo, da gre voz za vozom lesa iz Tomačevega gozda. Najbrže bo trajalo to celo zimo. Pravijo, da je v gozdu za 10.000 K lesa. — Po leti je bil požar v občinskem gozdu. Sedaj so dali pokvarjeni del gozda posekati.

Visok gost. — Včeraj popoldne nas je posetil visokorodni gospod France Kremžar, katoliški časnikar v Gorici, v spremstvu — treh policijskih agentov. Kaj je naredil, da so ga pripeljali k nam? Naredil je to, da se je zatekel po pravno pomoč proti nečuvnemu žaljenju, kate-

Prva, za kurjavo, okroga, po K 8 -- me-
- meter, se dobijo v zalogi lesa J. Goljevšek
Gofici, in Corst. Prana Josipa.

Naznanilo.

Usojam si uljudno naznaniti slav. občinstvu, da sem otvoril

na Bolikanski cesti v hiši g. Trpina

Novo mesnico.

Priporočam se slav. občinstvu za obilen obisk

Franc Slamič,
mesar.

Jak. Šuligoj,

zalagatelj in urar o. kr.
drž. železnice

v Gorici, Gosposka ulica

- - šte. 25 - -

priloga svojo veliko zalogo najfinjših in preciznih švicarskih ur z večletnim pisarnim jamstvom.

TRGOVINA Z ZLATOM IN SREBROM

stare zlato in srebro se zamenja. Vse po tovarniških cenah. Popravila se izvršujejo točno in natančno. Za vsako popravilo se jamči 1 leto.

Prodajam

pod garancijo po poštnem posredstvu govoreče papirje od 50 K naprej.

Prave harcer-kararčke par od kron 15, 20 do 26.

Kupujem tudi vsakovrstne pišce.

Ivan Ticha, Dunaj 1. Kölnnerhofgasse 2.

Automobilni poštni vozni red

iz Bovec do železniške postaje Sv. Lucija-Tolmin.

od železniške postaje Sv. Lucija-Tolmin do Bovec.

Dnevno	Dobro	Čas za od- dajo pošte	Odob	Čas vožnje	Poštne uradi in postaje	Dalj. v kil	Čas vožnje	Dobro	Čas za od- dajo pošte	Odob	Dnevno
VIII. 34	1	VIII. 35	8	Bovec	7	22	6	17	1	6	18
VIII. 43	1	VIII. 44	16	Žaga pri Bovec	3	8	6	08	1	6	9
IX. 19	4	IX. 01	18	Srpenica	3	20	5	47	1	5	48
IX. 29	1	IX. 30	34	Trnova (odaja pošte)	6	20	5	23	4	5	27
X. 11	8	X. 19	16	Kobarid	2	6	5	16	1	5	17
X. 35	4	X. 39	6	Idrsko (odaja pošte)	11.8	34	4	41	1	4	42
X. 45	—	—	—	Perse (vrižpot v Volč odaja pošte)	2.6	7	4	26	8	4	34
				Tolmin	5	16	4	06	4	4	10
				Sv. Lucija *S. (Poštni urad)	2	6	—	—	—	4	—
				Sv. Lucija *S. (žel. po taja)							

Automobil ima zvezo:

- a) Do oseb. vlaka Jesenice-Trst št. 13 odhod železniška postaja Sv. Lucija-Tolmin odhod XI. 11
Trst-Jesenice št. 16 XI. 55
b) Od osebnega vlaka Jesenice-Trst št. 15 doh. 8 47
Trst-Jesenice št. 14 8 51
Za zamude in razlike časa podjetje ni odgovorno.
Automobilno podjetje: Antona Devetak nasledniki v Tolminu, Leopold Jonko v Bovecu.
*) Rimske številke značijo predpoldanski čas.

Zahtevajte

pri Vašem trgovcu ne samo
„kocke za govejo juho“,
nego izrecno

MAGGI -JEVE
kocke

à 5 h

kajti te so
najboljše!

samo prave

z imenom MAGGI in
varstveno znamko - zvezdo s križem.

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam,
da sem otvoril

v ulici Mattioli št. 19
**posredovalno
pisarno**

za nakup in prodajo raznih vil, hiš,
stavbišč in posredovalnico za sta-
novanja.

Bavil se bom tudi s preskrbo kredita
za zidanje raznovrstnih stavb.

Slav. občinstvu se uljudno priporočam za
mnogobrojen obisk

z bdlihim spoštovanjem

Janko Podmenik.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen
GORICA

Jos. Verdi tekališče šte. 37.
Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone,
zlate mostove, zobe na kaučukove plošče,
uravnavanje krivo stoječih zob. Plomb
vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju
od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Naznanjam slav. občinstvu,
da sem prevzel znani

hotel

„Pri zlatem jelenu“

sedaj popoluoma prenovljen z
okusno kuhinjo, dobrimi pija-
čami, s ceno postrežbo in znaž-
nimi sobami.

Anton Pečenko.

Želodčne kapljice (lekarnarja C. Brady, prej
Marijace) ko kapljice imenovane — z
Materbožo iz Maria-Zell kot varst. znam.

so najboljša sredstvo proti otež-
kočenemu prebavljanju vsake
vrste, proti zgagi, želodčnim bole-
činam, tvorbi kislin itd. To sred-
stvo se je obneslo že več kot
30 let.

Varovati se je treba pred podobnimi
posnetki in ponarejanji in paziti na var-
stveno znamko s podpisom.

Dobiva se v lekarnah; na deželo po-
šilja lekarnar C. Brady, Dunaj 1, Fleisch-
markt 2. 6 steklenico K 5.—, 3 dvojne ste-
klenice K 4-50 franko.

Dr. Karol Pečnik

specialist: kožne bolezni in
bolezni na vodi.

Sprejema: 11¹/₂ — 1 popoldne.

Za notranje bolezni: 8-9 h in 2-3 h
V TRSTU, Via S. Caterina št. 1

v novej palači Greinitz na Korsu.

Ordinuje v 6 jezikih: vstevši francoski,
angleški in arabski.

Iv. Znidarčič & dr.

stavb. tvrdka

v Gorici, Via Mattioli.

Izdeluje vsakovrstne načrte, stat. račune,
sprejema stavbinska dela vseh vrst, izdeluje
tudi Westfal-strope patent. v vseh avstrijskih
mestih št. 27221.

Lastnina Westfal-stropi za vsa stav-
barska dela brez zadržanja pri zidanju, nizke
konstrukcije, z ravnim stropom zavarovanim
proti ognju, ki izolirajo vsako šumenje in
opotanje, prihranitev železnih nosilcev, že-
leznihih vezi in vijakov. Ceneje kakor vsi
drugi masivni stropi.

Pojasnila, stat. računi in proračuni
brezplačno.

Izdeluje enodružinske hiše po sistemu.
volli blok, ki je najtrpežnejše zidovje, ki
vzdržuje suha stanovanja z vedno isto tem-
peraturo. Ceneje kakor vsi drugi sistemi.

Jako praktično božično darilo!

najzanesljivejši brivni aparat.

Rezila se pregibajo v sklepih in to omogo-
čuje, da se lahko brije na katerikoli način.
Aparat z brusilom in 10 britvami v ele-
gantnem usnjatem etuju stane le K 24.—

Tovarna: Metall-Industrie

Winter & Adler, A. G. Dunaj

XX. Dresdnerstrasse 110.

V Gorici se dobiva pri tvrdki:

G. Colombani, Corso Gius. Verdi 11.

Emulzija trskinega (štokfižovega) olja

dietetičen pripomoček izvrstnega okusa, jako priporočljivo za slabotne osebe,
rakitične, škrofulozne in v rasti zaostale otroke.

1 steklenica stane K 1-50.

VAŽNO: Emulzijo se pripravlja vsak teden svežo iz pristnega in svežega trskinega olja.

Pristno trskino olje ravno kar dospelo

1 steklenica K 1.—.

Trskino železnato olje

1 steklenica K 1-20.

Zgorajnavedeno prodaja in pripravlja z največjo skrbnostjo:

Nova lekarna pri ljudskem vrtu

Gorica, Corso Giuseppe Verdi 13.

Kdor hoče kupiti dobro, tržepno in po ceni jesensko in zimsko blago naj si ogleda zalogo domače turške

Ivančič & Kurinčič GORICA — Gosposka ulica šte. 11 — GORICA
(Via Giosuè Carducci) nasproti Hotela tren Kron.

Velika zaloga različnih okraskov in drobnarije za šivilje in krojače.

Uzorci se pošiljajo na zahtevo vsakomur proti vrnitvi poštne robe prosto na dom.

BREZ

bahanja se lahko reče, da so pristni

PALMA

gumijevi

PODPETNIKI

najvažnejši del moderne higijene. Oni omogočajo tiho in lahko hojo, varujejo mišice in odgovarjajo v vsakem obziru največjim zahtevam. Ako nosimo palma, nimamo s tem

niti vinarja

več stroškov nasprotno, s tem prihranimo. Palma podpetniki so neprekosljivi, kdor ljubi svoje zdravje

koraka z moderno higijeno.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga

oljkinega olja

prve vrste

najboljše trske iz Istre, Dalmacije, Melfette, Bari in Elce

prodaja na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112, 20, 123, 136, 144, 160, 180, 200, 240, za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno.

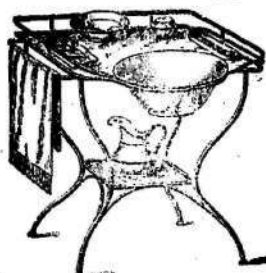
Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Nova trgovina z železnino

Pinter & Lenard

v Gorici v Raštelju št. 7.

Velika zaloga železa, cementa, kuhinjske posode, raznovrstnega orodja, za poljedelce, mizarje, kovače i. t. d. sesalk, klosetov, peči, stidilnikov in vseh v to stroko spadajočih predmetov.

Cene zmerne, posredstva solidna, prijazna in domača. Cenj. občinstvu se toplo priporočata

Pinter & Lenard.

Dobro krepilo za želodčno slabost

in za one, ki so se prehladili ali prenaželi ali si nakopali z zaužitjem slabih, za prebavo težkih, prevročih ali prehladnih jedi, neprijetnosti v želodcu, kakor katar, krče, bolečine, napihnjenost itd.

je dr. Engel-nov „BALDRIANUM“.

„Baldrianum“ se izkaže pri takih neprijetnostih, dokler niso še razvite, kot dobro želodčno vino z izvrstnim vspehom in zabranjuje tudi slabe posledice, kakor nervoziteto, nespečnost, omotico, stisko itd.

Vsled njegovih sestavin, ki so samoško vino z motvilnimi kapljicami, malinovec in črešnjevec, vpliva „Baldrianum“ tudi pospešujoče pri zaprtju in zajedno krepilno na cel človeški organizem.

Dr. Engel-nov „BALDRIANUM“ ne vsebuje nikakih škodljivih sestavin ter ga lahko prenašajo slabotne osebe in otroci tudi pri daljšem uživanju. Najboljše je, če se ga zavžije zjutraj na tešče ali pa zvečer predno se gre spat eno čašico kakor za likerje. Za otroke in slabotne osebe se razredči.

„BALDRIANUM“

z vročo vodo ter se mu pridene nekaj sladkorja.

Dr. Engel-nov „Baldrianum“

se dobiva v steklenicah po 3 in 4 K v vseh lekarnah, mirodilnicah in boljših prodajalnah jestvin Goriško-Gradišanske.

V Gorici, Korminu, Gradišču, Romansu, Ajelu, Čampolongo, Ribah, Trzinu, Ajdovščini, Gor. Idriji, Tolminu, analu, Čedadu, Vidnu, almu, Cervinjanu, Ogleju itd. se dobi a v lekarnah.

Tudi pošiljajo goriške lekarnice dr. Engel-nov „Baldrianum“ po izvirnih cenah v vse kraje Avstro-Ogrske.

Soari se pred ponarejanjem!

Zahtevajte izrecno

Dr. Engel-nov „Baldrianum“.

Imovitejši Slovenci, pristop k obrambnemu skladu družbe sv. C. in M. bodi Dam sveta dolžnost!

Nanut & Bregant

avtorizovana stavbena turdka

v Gorici

ulica Adelaide Ristori šte. 5

se priporočata p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelujeta vsakovrsne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.

Jako zanimiv, zabaven in poučen list s slikami je

„ILUSTROVANI TEDNIK“

ki izhaja vsak petek, ter slane četrt letno le 1-80 K. Zahtevajte ga povsod!

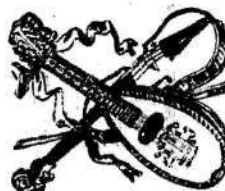
Narčite ga in inserirajte v njem!

NASLOV: Ilustrovani tednik, Ljubljana.

Dvonadstropna hiša

se prodaja

v sredini mesta Idrije, na prometnem kraju. V njej se nahaja že nad 30 let gostilna. — Hiša je jako pripravna za trgovino ali vinsko kupčijo na debelo, ker ima prostorno klet. Cena 25.000 K. Naslov pové naše upravnistvo.

Pouk na klavirju, na mandolinu in goslih daje gospa Via Rafut št. 65, I.

== milijoni ljudi ==
je odpravilo

Kašelj

hripavost, kašelj, zasliženost, krčni in oslovski kašelj s

Kaiserjevimi

— prsinimi karamelami —
z znamko 3 jelke.

6050 notarsko potrjenih priznanj od raznih zdravnikov in privatnikov, kateri pajojo za dober uspeh Bonboni so jako lahko zaužitni in okusni.

Zavežniki so po 20 ali 40 vin. doze po 60 vin. Dobiva se v lekarnah pri G. Cristofolletti, e. kr. d. d. dobavitelj. L. Glubich, C. B. Pontoni, Ruggiero, Kurnat A. de Gromoli, v mirodilnici A. Mazzoli, v lekarnah Jurij Hus v Vipavi, L. Karschen v Ajelu in Maa Kozower v Ajdovščini.

Globus
Čisti samo s
Globus
čistilni izvleček
Najboljše čistilo za kovine na svetu

Anker-Pain-Expeller
je povsod priznано kot najboljšo sredstvo proti prehlajenju itd. Za ceno 80 vin., K 1-40 in 2- se dobi po vseh lekarnah. Pri nakupu tega, tako priljubljenega domačega zdravila, se je posluževati le originalnih steklenic v skatljah z našo varstveno znamko „Anker“, ker le tako je zagotovljeno, da je izdelek pravi.
Dr. RICHTERJEVA LEKARNA
pri „slatnem domu“ v Pragi
ianbethgasse št. 6. nova.
Umetno razpoložanje.

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štekfižero) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvirna steklenica tega olja naravno rmine barve po K 1-40, bele barve K 2 Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je posebej priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nerazvorni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jedcem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegie, preišče se vedno v mojem kem. laboratoriju, predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim č. odjemalcem glede čistote in stalne spgobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijsva pljača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. — Vloge na knjižice obrestuje po 4½%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

Centrala v Ljubljani.

PODRUŽNICE: Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

v GORICI

— Rezervni zaklad K 800.000. —